



15.12.2020

## **Tiedonhallintalautakunta arvioi ensimmäistä kertaa tiedonhallintalain toteutumista – tietoaineistojen hallinta tiedonhallintayksiköissä vaihtelee suuresti**

Tiedonhallintalautakunta suoritti kesällä 2020 ensimmäisen arviointikierroksen koskien tiedonhallintalain (906/2019) säädösten toteutumista. Tiedonhallintalain tarkoituksena on varmistaa viranomaisten tietoaineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta sekä tietoturvallinen käsittely. Vastausten perusteella osa vastaajista on lain vaatimusten toimeenpanossa jo varsin pitkällä, kun osa on vasta aloittanut vaadittavien muutosten valmistelun.

Arviointi toteutettiin lähettämällä selvityspyyntö 34 kunnalle, kaikille 18 maakuntien liitolle ja 21 valtion virastolle tai laitokselle. Kunnat valittiin satunnaisotoksella manner-Suomen kunnista, johon lisättiin otos isoista kaupungeista. Valtion virastoista mukaan valittiin tietointensiivisiä virastoja.

Selvityspyyntöön saatujen vastausten perusteella tietoaineistojen hallinta ja valvontatehtävien järjestäminen sekä tiedonhallinnan ja tietoturvallisuuden koulutuksen järjestäminen tiedonhallintayksiköissä vaihtelee suuresti. Vastaajien joukosta löytyy esimerkillisiä toimijoita, jotka ovat lähteneet järjestämään tiedonhallintaansa tiedonhallintalain mukaiseksi. Osa vastaajista on jo keväällä 2020 tehnyt muutokset tiedonhallinnan vastuita määritteleviin asiakirjoihin ja niillä on olemassa tiedonhallintamalli. Toisaalta osa vastaajista on vasta aivan toimeenpanon alkuvaiheessa tai työ on lähes kokonaan käynnistämättä. Tiedonhallinnan ja tietoturvaan liittyvää koulutusta järjestetään ja niihin osallistumista seurataan vastausten perusteella hyvin vaihtelevasti. Tiedonhallinnan valvontatehtävät on vastausten perusteella määritelty pääsääntöisesti lainmukaisesti.

Lautakunta nostaa esille, että ensimmäisen arvioinnin kohteiden olisi pitänyt olla kunnossa jo ennen tiedonhallintalain voimaantuloa. Monella vastaajalla vaikuttaa onneksi olevan jonkinlainen suunnitelma toimeenpanosta käytännössä, vaikka kaikki lain vaatimia muutoksia ei ole vielä tehty. Tiedonhallintalautakunta tulee olemaan erikseen yhteydessä niihin selvityspyyntöön vastanneisiin tiedonhallintayksiköihin, joilla on vastausten perusteella viiveitä tiedonhallintalain voimassaolevien säädösten toimeenpanossa.

## **Tiedonhallintalautakunnan kunniakirja Vaalan kunnalle: Yhteistyö helpottaa tiedonhallintalain toimeenpanoa**

Tiedonhallintalautakunta myönsi Vaalan kunnalle kunniakirjan tiedonhallintalain esimerkillisestä toimeenpanosta. Vaalan kunta on huomionnut tiedonhallintalain vaatimuksia etupainotteisesti kunnan tiedonhallinnan järjestämisessä. Aiempi tiedonhallintaan liittyvä työ esimerkiksi tiedonohjaussuunnitelman parissa sekä aktiivinen yhteistyö muiden lähiseudun kuntien kanssa on auttanut Vaalaa saattamaan omaa toimintaansa tiedonhallintalain vaatimusten mukaiseksi.

”Tiedonhallintamallin työstämisessä meitä auttoi erittäin paljon hyvä yhteistyö Oulunkaaren kuntayhtymän ja sen omistajakuntien (Utajärvi, Ii, Simo ja Pudasjärvi) kanssa ja tiedonohjaussuunnitelma, joka toimi pohjana tiedonhallintamallin suunnittelussa ja toteutuksessa. Yhteistyötaho on järjestänyt tiedonhallintamallin työstämiseen projektin, jota vetää ulkopuolinen konsultti. Lisäksi tiedonhallintamallin työstämisessä ovat auttaneet työnantajan taloudellinen panostus mm. tiedonhallintamallin ohjelmistoon ja henkilöstöresurssin antaminen projektiin”, kertoo Vaalan kunnan hallintojohtaja Ari Niskanen.

**Lisätietoja**

Erityisasiantuntija Markus Rahkola, VM, 02955 30139

Sähköposti [etunimi.sukunimi@vm.fi](mailto:etunimi.sukunimi@vm.fi).